

SPRAAKWATER

VERENIGINGSBLAD VAN SV AWATER, STUDIEVERENIGING VOOR UTRECHTSE NEERLANDICI
JAARGANG 17 / EDITIE 2

VOL MET
EXTRA VEEL
POËZIE VAN
EIGEN
BODEM

Ik stuur je dit van
boven, deze letters
zijn mijn ogen. Ik
zie je vaker lopen,
lees de briefjes op
je telefoon. Ook dit
bericht past in je
hand: ik heb je lief.

Jngmar Heytze

INTERVIEWS
MET
MASTER
STUDENTEN
EN EVELIEN
SMIT

INHOUD

Recensie: Vlieg! Zegt de vloer	4
Het spelt	4
Uitje van de editie	5
Utrecht door de ogen van: studenten van de educatieve master	6
Vers V	8
hoe de poëzie alles redde (en alles zal redden)	9
Poëzie van eigen bodem	10
De boekenkast van... Evelien Smit	12
Spraakwaterval	13
Hybris	14
Een verscholen dichteres waargenomen	15

COLOFON

Hoofdredacteur	Linde Rauwerdink
Redactie	Arin Almekinders Elke Bordes Emma Brugman Jannika Uittenbogaard Jasper Riksen Linda Holleman Lize Dik Marilène Flipse Milou Lang Renske van Lienden Sanne Lolkema
Vormgeving	Lisa van Wijk Zoë van der Made

Aan dit nummer werkten mee:

Evelien Smit, Menne Maaijen, Wouter Bosch, Wesley Panman, Maria-Meg Verbaan, Lotte Kolleman, Gemma van Dam en James Barlow

LITERAIRE AGENDA

11 februari & 15 april: Soula's Storytelling Nights

20:30 Theater Kikker | Grappige, verdrietige, spannende, lieve, ongelooflijke en troostende verhalen van over de hele wereld.

12 februari: Lof der Zotheid

20:30 Stadsschouwburg | Muzikale ode aan de dwaasheid gebaseerd op het werk van Erasmus. In onzin schuilt vaak meer wijsheid dan we denken.

23 februari: Straatpoëzietocht

14:00 Bij de Domtoren | De (hopelijk nu toch) welbekende tocht door Utrecht langs gedichten in de openbare ruimte, georganiseerd door onze Awatersterren.

22 maart: Silent Reading Party

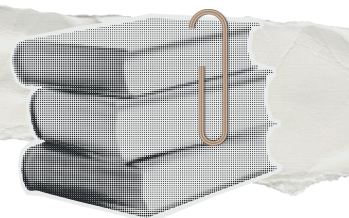
18:00 Bibliotheek Neude | Lekker een paar uur in stilte lezen met de mogelijkheid na te borrelen met andere lezers.

25 maart: Nacht van de Literatuur

20:00 Amersfoort | Literatuurfestival op meerdere locaties in Amersfoort. Proza, poëzie, optredens van bekende schrijvers en een slotfeest tot in de late uurtjes.

28 maart: Bellum Poetica

nader te bepalen | Slam poëzie avond georganiseerd door de literatuurcommissie van Awater. Je kunt lekker komen kijken, maar ook meedoen!

EDITORIAL

Lieve lezer,

Met het einde van blok twee in zicht, de koudste maand van het jaar voorbij en alle feestdagen achter de rug, is het tijd voor wat rust. Want wat hebben wij het onszelf als Awateraars weer druk gemaakt in 2024. Het afsluiten van een feestelijk jubileumjaar, een eigen musical (?!), al flixbussend naar Bilbao, de geboorte van XXXI, heel veel borrels, soms wat feestjes en op zeer uitzonderlijke basis ook nog een beetje studeren.

Maar een mensenleven heeft balans nodig, zelfs het leven van een jonge student. Naast alle drukte is het helemaal niet verkeerd om af en toe een momentje voor jezelf te nemen. Of dat nu is met een boek op de bank (je bent een student Nederlands of je bent het niet hè), een film in de bioscoop of gewoon even wat extra uurtjes bijslapen. Balans is de sleutel van het leven, maar óók van deze editie. We gaan het namelijk hebben over de mooie Dichterswijk.

Naast een ijzersterk betoog voor een mondkapjesplicht, een nieuwe literaire agenda en een leuk boekenkast-interview, zullen we het in deze editie veel over (*surprise surprise*) poëzie gaan hebben. Naar mijn mening zijn dichters altijd perfect in het houden van balans. Ze zorgen dat ze genoeg meemaken in hun leven, zodat ze op sommige momenten *nét* iets te overprikkeld zijn. Dat zijn de momenten dat ze rust nemen en in de pen klimmen. Want uit de grootste emoties komen de mooiste kunstwerken.

Ik hoop dat deze editie je veel over poëzie leert én je inspireert. De redactie en vormgeving hebben dit blok weer hard gewerkt om een mooie editie voor jullie te maken. Maak het jezelf comfortabel, ik zou nu dus een kopje thee zetten, en geniet. En vergeet niet: balans, balans, balans, want zonder drukte geen rust en vice versa.

Veel liefs,

Linde Rauwerdink
Hoofdredacteur Spraakwater 2024-2025

Vlieg! zegt de vloer

Vlieg! zegt de vloer; Eva Gerlach (2025, Querido) €18,99 ISBN 9789045131115

Met illustraties van Trui Chielens

Op 11 maart komt de dichtbundel *Vlieg! zegt de vloer* van Eva Gerlach uit. Deze dichtbundel voor kinderen bevat allemaal korte gedichten over thema's in een kinderleven zoals gescheiden ouders, liefde en anders zijn. Je reist mee door de denkwereld van een tienermeisje. Althans dat is wat Eva Gerlach met deze bundel probeert te schetsen.

De gedichten in de bundel zijn doordacht en zwevend. Het is dan ook niet verbazend dat de bundel de naam van het allerlaatste gedicht heeft gekregen: *Vlieg! zegt de vloer*. Dit laatste gedicht voelt als een soort ontsnapping uit het boek. Vooral de eerste delen van de bundel bevatten somberdere gedichten waarbij vooral de ouders een bron van verdriet of boosheid zijn. Alle gedichten zijn geschreven vanuit een vrouwelijke ik-persoon. Deze leer je kennen door de verschillende thema's die belangrijk lijken in haar leven. Opvallend is dat de ouders zelden lief zijn en vaak snauwen tegen het kind. Gelukkig is het niet alleen maar verdriet. Het verdriet verandert vaak in iets positiefs. Zo gaat het vijfde deel van het boek over anders zijn, met een ontwikkeling van zich een buitenstaander voelen naar geaccepteerd worden zoals ze is.

Hoewel de thema's van de gedichten vrij bekend zijn en duidelijk naar voren komen, zijn de gedichten een beetje surrealistisch. Je moet vaak even stilstaan bij een gedicht en er over nadenken. Daardoor vind ik het geen boek dat je voorleest in groep 6 hoewel dit qua ritme erg goed zou kunnen. Het is eerder een boek dat een meisje dat net in de brugklas zit 's avonds laat in haar bed leest. De woordkeuze van Gerlach is simpel, maar de hersenkronkels die je soms moet maken om haar te blijven volgen zijn best ingewikkeld. Gerlach schrijft hierdoor dromerig, maar tegelijkertijd hard. Je moet van haar schrijfstijl houden, maar dan kan het zeker een betoverend boek zijn.

**RECENSIE DOOR
ELKE BORDES**

HET SPELT UTRECHTERS NEMEN GEEN BLAD VOOR DE MOND

Een vloed aan overweldigend negatieve reacties bereikte onze redactie in navolging van het nieuws vorige week dat de gemeente Utrecht tijdelijk weer een mondkapjesplicht in wil stellen. Een besluit waarvan de gemeente aangaf vanuit wetenschappelijke gronden te handelen. “De viruslast in de maatschappij is hoog en mondkapjes zijn een bewezen methode om het aantal besmettingen te beperken”, aldus de gemeente. De officiële lijn is verder dat in andere landen richtlijnen nog steeds strikter zijn of de sociale etiquette mondkapjes te dragen bij verkoudheidsklachten gemeengoed is geworden. Utrecht zou zich niet van haar zorgtaak kwijten als ze na zou laten zo’n simpele maatregel in te zetten.

Inmiddels is echter uitgelekt dat dit jaar een recordaantal ambtenaren en bestuurders bij de gemeente recentelijk single zijn. Een anonieme fluitblazer heeft uitgebracht dat de ware toedracht van de nieuwe maskerrichtlijnen ligt in het willen voorkomen naar gelukkige en zoenende koppels te moeten kijken in het openbaar - en dan wel specifiek tijdens de aanstaande Valentijnsdag.

In eerste instantie ontvingen wij vooral berichten zoals van Tinus N. (40) die klaagden over het dragen van de kapjes: "(...) en nu heb ik zelfs al meerdere keren gehad dat ik even snel een rocheltje op straat wou spugen, maar vergat dat ik dat onding op mijn kop had. Ik schoot het zo mijn eigen neus in!"

Na het breken van het vermeende nieuws namen de negatieve reacties in veelvuldigheid toe. De Utrechters nemen daarbij niet bepaald een blad voor de mond: "Jaloerse droeftoeters zijn het! Als ik een lekkertje aan de haak heb geslagen, wil ik dat dat gezien wordt!" Bastian (68).

"Zorgtaak?! Ze zorgen maar dat ze elkaar in de reet neuken in plaats van ons!" Emma (18)

De gemeente heeft nog niet gereageerd op de beschuldigingen.

DOOR JASPER RIKSEN

UITJE VAN DE EDITIE

Omdat deze editie in het teken staat van de Dichterswijk ben ik de wijk in getrokken. De Dichterswijk is een kleine wijk aan de zuidwestelijke kant van Utrecht centraal die op het eerste oog weinig bijzonders ontlokt. De wijk bestaat uit veel nieuwbouwhuizen. Een groot deel van de wijk bestaat uit het mega complex De Jaarbeurs. Hier zijn elke week beurzen en congressen waar je heen kan gaan. Zo was er afgelopen kerstvakantie de Dinobeurs en is er van 14 tot 16 februari de twintigste editie van de fiets- en wandelbeurs.

Ik vroeg mij af wat er verder te doen is in de Dichterswijk. Deze wijk is ingeklemd tussen het spoor en een afsplitsing van het Merwedekanaal. Er liggen dan ook wat woonboten in de haven van de Dichterswijk: De Veilinghaven. Aan dit water zitten aardig wat restaurantjes. Die zijn er in overvloed in deze wijk. Verschillende koffietentjes, restaurant De Pizzabakkers, ze zitten hier allemaal. Een restaurant waar het altijd druk lijkt te zijn is De Pomp. Dit restaurant zit aan de grootste weg van de dichterswijk: de Croeselaan. Het is een gezellig restaurant met een aantal vega-opties. Het is echter misschien wel eerder een plek om met je ouders naartoe te gaan, want mega goedkoop is het niet. Toch lijkt het mij een leuk plekje.

Als je de Croeselaan oversteekt kom je bij een grote kringloopwinkel: De Waarde. Hoewel deze winkel vrij dicht bij het centrum is, is hij niet duur of klein. Er is van alles te koop. Ook veel boeken die slechts twee euro per stuk zijn! Als je van snuffelen houdt is dit zeker de plek voor jou. Naast boeken hebben ze ook aardig wat kleding en wat meubels.

Hoewel de Dichterswijk in eerste instantie wat slaperig lijkt, is hij dat bij nader inzien helemaal niet. Ook is er, omdat het de Dichterswijk heet, veel straatpoëzie te vinden. Helaas is een deel daarvan met de tijd ook weggehaald. Dus lezende dichter, voel je geïnspireerd door deze wijk ,ga in een van de cafés zitten en schrijf erop los.

DOOR ELKE BORDES

UTRECHT DOOR DE OGEN VAN: STUDENTEN VAN DE EDUCATIEVE MASTER

Voor het docenten interview van deze editie doen we het iets anders dan normaal: we interviewen namelijk geen docent binnen onze studie aan de Universiteit Utrecht, maar met enkele studenten die bezig zijn met de educatieve master of deze afgerond hebben. Benieuwd naar de keuze voor deze master en de integratie van poëzie in lessen op de middelbare school? Menne Maaijen, Wouter Bosch, Wesley Panman, Maria-Meg Verbaan en Lotte Kolleman vertellen je er meer over!

Waarom heb je voor de educatieve master en het docentschap gekozen?

Menne: Vanaf mijn zesde levensjaar sprak het onderwijs mij al aan. Eerst wilde ik meester worden, toen ik naar de middelbare ging, veranderde dat in docent. Welk vak wist ik nog niet echt, maar na een paar open dagen besloot ik Nederlands te gaan studeren. Na een kleine maar zeer leuke detour langs de Neerlandistiek werd het dit jaar dan echt tijd om te proeven van het lesgeven, en dat smaakt zeker naar meer!

Wouter: Ik heb voor de minor gekozen omdat ik het docentschap wel uit wilde proberen en toevallig nog een halfjaar over had in mijn studieplanning. Ik riep altijd dat ik geen docent wilde worden, maar na een paar weken minor was dat aardig omgedraaid.

Wesley: Doodeng vond ik het. En misschien wilde ik het daarom juist wel gaan doen. Ik vraag me tegenwoordig vaak af of ik later spijt zou hebben dat ik een kans aan me voorbij heb laten gaan. Zodra ik ontkoppeld was van de uni zou ik zoiets nooit meer vrijwillig doen. O ja en baangarantie. Toch fijn om een back-up te hebben als je de cultuursector in wil als theatermaker.

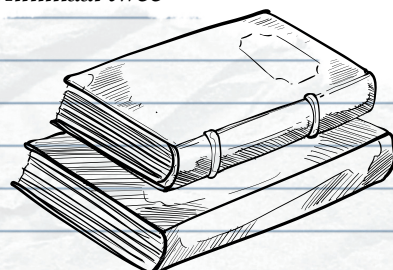
Maria-Meg: Vanaf mijn vijftiende heb ik lange tijd bijlessen gegeven in talen en dat beviel me altijd erg goed. Ergens heb ik altijd zoiets gehad van 'docent worden, dat lijkt me wel wat'. Dus toen de studieadviseur de educatieve minor noemde als optie voor mijn vrije ruimte, dacht ik: ik ontdek liever nu of het echt iets voor me is dan over tien jaar. En tja, toen ik aan mijn stage begon, was ik zo snel verkocht.

Lotte: Ik ben begonnen aan de educatieve minor met het idee baangarantie te willen hebben. Ik zag mezelf niet per se voor de klas belanden, maar toen ik bezig was kwam ik er achter dat ik het ook heel leuk vond. Geen enkele dag is hetzelfde, de dagen vliegen voorbij en het contact met de leerlingen vind ik superleuk.

In hoeverre ben je van plan/pas jij poëzie toe in je lessen?

Menne: Het is er nog niet echt van gekomen bij mijn 2HV en M3 klassen, onder andere door de studiewijzers en omdat ik nog niet helemaal ontdekt heb hoe ik deze leerlingen kan enthousiasmeren voor poëzie. Vanaf februari ga ik lesgeven aan bovenbouw havo en vwo, en ik kijk er erg naar uit om daar wel meer met poëzie te gaan doen.

Wouter: Op Academie Tien, waar ik nu werk, zijn we best veel met poëzie bezig. Minimaal twee periodes per jaar besteden we daar een aantal weken aan.

We kijken dan naar de theorie over poëzie, naar betekenis en wat poëzie met je doet. Tijdens mijn stage heb ik leerlingen een tekst over online pesten laten vergelijken met gedichten van Lucas Rijneveld. Dat is nog steeds een van de tofste lessen die ik ooit heb gegeven.

Wesley: De lessen die ik vrij mag invullen probeer ik zo inspirerend mogelijk te houden door de leerlingen aan het werk te zetten met schrijfprojectjes. Poëzie heeft een saai en stoffig imago bij de jeugd (god, wat klink ik oud) en daar moeten we vanaf. Toen ik mijn leerlingen haiku's en flarfs heb laten maken, kwamen ze er zelf achter dat echt alles poëzie kan worden. Het was denk ik de leukste les die ik ooit heb gegeven.

Maria-Meg: Ik geef vooral bovenbouw vwo les, dus veel haha. In periode 1 heb ik met V5 een bundel van Ingmar Heytze uitgeplozen, waarbij we de gedichten eerst analyseerden, en daarna creatiever aan de slag gingen. Dit jaar kregen de leerlingen zelfs een 'echte' toets waarbij ze naast analyseren en interpreteren ook hun eigen versie mochten schrijven. Superleuk! In de week van de poëzie pakten we uit op school, bijvoorbeeld met een poëziemarkt.

Lotte: Ik probeer poëzie op een hele toegankelijke manier toe te passen in mijn lessen. Soms laat ik ze wat lezen of schrijven wat past bij hun niveau, maar meestal doe ik het via liedteksten. Froukje's teksten gebruik ik heel vaak en dat vinden ze mega leuk.

Als je een dag met een dichter door mag brengen, wie zou dat dan zijn?

Menne: Poeh...Ik kan niet kiezen tussen Joost Oomen en Babs Gons. Joost Oomen omdat ik me denk ik kapot zou lachen en dolgraag iets theatraals met hem zou ondernemen, en Babs Gons omdat ik haar een hele inspirerende en wijze vrouw vind en haar een hele fijne en ontwapenende vibe vind hebben. Mag ik ook eerst uitgebreid eten en praten met Babs en daarna borrelen en theater maken met Joost???

Wouter: Ik zou nog wel een dag door willen brengen met Radna Fabias. Zij was ooit als schrijver op bezoek bij een van mijn stagescholen. Ik vond haar poëzie al heel goed, maar tijdens het bezoek vond ik haar verhalen ook heel inspirerend. Ze wist leerlingen daarmee echt te prikkelen.

Wesley: Zelf lees ik eigenlijk vaker libretto's of light verse, die ik in stijl en doel vind verschillen van poëzie. Als ik aan een echte dichter zou vast mogen plakken voor een dag zou dat waarschijnlijk puur om hun karakter zijn. Lucebert klinkt wel dromerig? Vasalis? Of misschien Nijhoff om te zeggen dat er een studievereniging naar een van zijn gedichten vernoemd is.

Maria-Meg: Pfoe...Misschien dat ik een paar jaar geleden Ida Gerhardt zou zeggen, maar na de Nacht van de Poëzie is het toch wel echt Ted van Lieshout. Volgens mij ben ik na een dag met Ted klaar voor het leven. Zijn lieflijke stijl kan zware thema's ontzettend raak overbrengen; zijn woorden voelen op de één of andere manier altijd doorleefd, en als een warme omhelzing.

Lotte: Oef, geen idee! Ik ben een taalkundige die wel houdt van lezen, maar niet zo thuis is in de dichters. Geen dichter, maar wel een schrijver die ik graag een keer zou willen ontmoeten is Paulien Cornelisse.

DOOR RENSKÉ VAN LIENDEN & LIZE DIK

menne

lotte

wesley

wouter

maria
-meg

VERS V

Lena wilde altijd dichter worden, zo'n echte met een snor. Op haar kamer hing een gigantische zwart-wit poster van Willem Kloos. De tachtiger stond levensgroot afgebeeld met daaronder de naam in het rood. Voor ze ging slapen keek ze naar zijn hoofd met zijn verwarde haar en de door en door diep trieste ogen en schreef daarover: 'Dat is hoe het hoort'. Lena wilde dichter worden, al ging het haar meer om het idee. Het jezelf kunnen verenigen met het verdriet en dat je niet meer behoefde te zijn dan dat. Dat mensen naar haar keken en ze zouden zeggen: 'Jeetje wat mooi, zo'n verdrietige man.'

Ze schreef: "Ik loop al een aantal weken rond met een vaag vermoeden verliefd te zijn. In mijn werkcollege zit iemand die één en al mysterie is. Ze heeft ogen zo donker dat het soms net lijkt alsof daarachter alles ligt of helemaal niets. Ik heb mijn aantekeningen volgeklad met *Ik heb u lief als alles wat heel ver is en heel schoon*. Er ligt nog twintig meter tussen verwondering en angst voor wat kan komen en dat houd ik ook het liefste zo.

Vannacht had ik een heel vreemde droom. Ik zag mezelf als Kloos die als een God aan me verscheen. Dat klinkt vaag, maar je weet hoe dromen zijn. Het was een half doorzichtige gedaante aan het uiteinde van mijn bed die galmde: *Ik ben een God in het diepst van je gedachten*. Ik kon alleen maar denken dat dat klopt. Het idiote was dat de Kloosposter boven mijn bed sindsdien in kleur is en ik ben ongelooflijk in de war over of dat altijd al zo was of dat de wereld gewoon helemaal gek is geworden.

Die meid met die donkere ogen deed vreemd vandaag. Ze was er wel, maar bleef maar voor zich uitstaren. Ook droeg ze vreemde kleding, alsof ze zich als Albert Verwey had verkleed met zo'n strik als das. De wereld lijkt zich om te toveren tot mijn grootste fantasieën en ik weet niet wat ik ervan vinden moet.

De droom was teruggekomen en hij leek zo echt dat ik bijna twijfelde of het een droom was. De God flikkerde heen en weer tussen gedaantes. Hij was Kloos, dan ik, dan Kloos, dan weer ikzelf. Mijn lamp deed het ook niet meer toen ik wakker werd, maar ik zal mijn best doen het te negeren.

Toen ik naar werkcollege ging, zag ik dat de ogen van die meid met donkere ogen licht zijn geworden en ik voel me een beetje gek vandaag. Alles ligt ondersteboven. Het is net alsof ik nauwelijks mezelf nog ben. Ik ben ook een beetje bang dat de droom weer terugkomt. De poster heb ik net van mijn muur afgehaald, maar het is net alsof Kloos er nog steeds is. Alsof hij heel dichtbij is en ikzelf heel ver weg. De lamp gaat soms af en toe ineens weer aan en dan weer uit en het is net alsof ook binnen de wind ruist."

Lena is geworden wat ze worden wilde. Het is misschien niet helemaal verlopen zoals ze had verwacht, maar dat is het leven, en ook vaak het einde ervan. *Nu ben ik hier als een heir van donker-wilde machten*. Word wat je worden wil of wat je worden wil wordt jou. Ik was een God in het diepst van haar *gedachten*, totdat ze niet meer denken zou.

t.t.

Willem Kloos
(20 april 2025)

DOOR MILOU LANG

HOE DE POËZIE ALLES REDDE (EN ALLES ZAL REDDEN)

om iets te schrijven over poëzie zonder het poëzie te laten zijn: is er mij ooit iets ingewikkelders gevraagd. om iets te schrijven over poëzie is ongrijpbaar. het is als een kerstkaart schrijven, een beetje moeten huilen het voelt als wakker worden op nieuwjaarsdag, hoe het oude jaar als een deken op je rust. om een kater te hebben maar god wat was het mooi allemaal. om de stukken langzaam aan elkaar te lijmen tot geheel, om naar een schilderij te kijken en de tranen in je ogen te voelen springen. om verliefd te zijn, om te denken 'ja ik ook, ik ook, ik ook'.

want 'ik ook'. ik was veertien las gedichten van de broer van roos (gekregen voor mijn verjaardag) ik snapte de helft, maar wat ik begreep was alleen maar wauw en 'ik ook'. ik vond de taal opnieuw uit, spendeerde mijn sippe tienerjaren opgesloten met toon tellegen van de bibliotheek luisterde naar *bagagedrager* en oostende dacht 'begin de dag met tequilla, dan is het randje er een beetje af en doet het niet meteen zo'n zeer' waande mijzelf een donkere sippe dichter en dacht dat dit de voorwaarden waren om onvoorwaardelijk kunst te kunnen voortbrengen.

ik hoorde mijn docent nederlands zie je ik hou van je voorlezen inclusief kleine krak in haar stem ze zei 'sorry maar het is zo mooi' ik dacht 'zij ook'. later verdronken we in covidcrises, maar daar was: literatuur van de moderne tijd, daar was radna fabias, ik las gieser wildeman (een man is geen hobby een man is geen hobby ik ben een vrouw) 'ik ook'. daar was fritzi met de kat en marc die de dingen groette. daar waren de letters die af en toe zomaar in mijn lege word-bestand verschenen. daar waren duizend awaterdichters, daan, effie, mare, menne, milou, dieuwertje. mensen die dachten dat ze geen dichters waren, mensen die altijd dichters zijn geweest

ik las maxime (als ik groot ben zal ik een printer bezitten) ik las yentl (laten we doomsday doen) lucas (voor wie weet dat het hart op veel manieren breekt) babs (doe het toch maar) joost (een heel klein kurkje) ik las opnieuw radna (een man is geen hobby) anne vegter (dat rare over noach met de piemels dat bleek uiteindelijk over het patriarchaat te gaan) ik dacht 'ja, ik ook. zij ook en ik ook'.

door de poëzie evolueerde ik tot feminist activist humanist poëzist besloot ik mezelf op een dag dichter te noemen en vond ik mensen die dit ook deden. bedacht ik personages als franklin van het linkedinpremiumteam een zomer waarin we masturbeerden op vissenlivestreams vond ik mijn vader terug en zal ik weken achter elkaar alleen maar bloemkoolcurry willen koken. spendeerde ik een lange zinderende schrijfweek op de veluwe. ellen deckwitz was er ook (wat bleek: we hadden op dezelfde middelbare school gezeten, dezelfde docent - die van de gedichten - en ik dacht aan de manier waarop cirkels vanzelf rond worden)

en weet: dit is geen dankwoord want het is nog lang niet klaar. dit is een coming of poëzie een ode aan de ondefinieerbaarheid van mijn innerlijke wereld en het simpele feit dat ik dan een bundel uit mijn kast kan pakken, haar open kan slaan, en kan denken 'ja. ik ook'. probeer het maar, doe het (toch) maar. vorm je eigen dichterswijk, of wees welkom in de mijne. en misschien, heel misschien zal je het dan zien. ik denk dat het kan. ik **weet** dat het kan.
'ja, jij ook'.

DOOR SANNE LOLKEMA

Onderweg naar het grote avontuur

Richting een nieuw huis zit ik in de
trein
Alleen, bang, wachtende op mijn
noodlot
Maar vol van hoop, hoge
verwachtingen,
Dromen, zachte dromen, wat is het fijn
Maar eensklaps blijkt er iets niet te
kloppen
Lichten zijn uit, mijn voordeur is op slot
Telefoon? sleutels? en portemonnee?
Die heb ik allemaal in mijn tas mee
Oh nee, de frank is subiet gevallen
Kut, ik ben mijn regenjas vergeten!

DOOR JAMES BARLOW

ROËZIE VAN

de worm wacht tot de appel rond is
eerder peervormig
eerder weer vervormd door de krachten van wind en regen
tot een wassige glans als binnenkant
binnenkant dat buitenste wordt
kringen in gewapend beton
de worm eet zijn weg
hijgende worm
dampkringen
de worm sluist zijn hoedanigheid door het vlees
hij is moe het is een lange reis
er is nooit genoeg weg
er haakt iets
de appel bungelt aan de boom
lorelei bungelt aan de boom
golden delicious
zittend zingend:
in elke vrucht groeit een nieuwe vrucht
we zijn de nazaten van iets wat ooit iets heeft voortgebracht
van bestaan is geen sprake
het is een doorgeefketen
emmer naar emmer naar emmer naar blussen brandend vuur
van bestaan is geen sprake lorelei zingt haar refrein
kamt haar haar glanzend
het is een cyclus
dampkringen
kringelende wormen
zingende wormen en zingende appels
glinsterende appels
wachtend tot de appel rond is
als een wassende maan een glinsterende bolling
het is wachten op je beurt dit leven
glibberen door de regen en geplet worden door blad en gras
wachten op het groene licht

DOOR GEMMA VAN DAM

EIGEN BODEM

Ik geloof het amper dat u be-stad

1. U bent voor mij alles, mijn mooie stad,
Verwelkomend maar ook geheimzinnig
Wonderbaarlijk, krachtig, ik nieuwsgierig
Ik weet nooit wat mij te gebeuren staat
Elke dag vol fijne verrassingen
Of ik het schattigste kind tegemoet
Of een bejaarde babbelkous, die
Over koetjes en kalfjes met gratie
Converseert, allebei zijn voor mij goed
Om mijn eenzaamheid te vergeten.

2. U, mijn prachtige stad, bij zonsopgang
Zou ik u contempleren, levenslang
Het station geanimeerd, best wel druk
En ik, ik bespied blij dit toneelstuk
Alle soorten mensen die zich haasten
In allemaal diverse richtingen
Naar werk, naar school, naar universiteit
Een mierenkolonie die zich verspreidt
Helaas kijk ik verdrietig naar de tijd,
Ik mag hier niet voor de eterniteit.

3. U, mijn tijdloze en splendide stad
waarin de tijd zich zo anders gedraagt
Oh, wat gaat de tijd hier krankzinnig snel
Pluk elk moment, beleef het als mirakel
Nu op mijn bank in de park gezeten

Zoals altijd, al tijd om te lunchen
Terwijl ik de klokslag hoor luiden
Probeer ik er niet aan te denken,
Dat ik u ooit ga moeten verlaten
Maar bon, die tijd is nog niet gekomen.

4. U, mijn stad, mijn oogverblindende stad
Niet door de zon, die we hier zelden zien
Maar wel door uw eeuwige pracht
's Avonds nog mooier, als dat maar kan?
Zwaar is nu de regen, teken misschien
Dat ik dringend op zoek naar een schuilplaats
Moet, ontsnappen aan die kleine orkaan
Op de natte keien loop ik met haast,
Ga ik dan in een oude kroeg binnen
Verheugd dat ik een plek heb gevonden.

5. U, mijn stad, u mijn magnifieke stad,
Zoals muggen door het glimmende licht,
U trekt me elke dag moeiteloos aan
Machteloos, betoverend en langzaam
Ik, een buitenlander, u trekt me voor
En blijf ik door u op het goede spoor
Wanneer ik slaperig de kroeg verlaat,
Neem ik mijn waterige paraplu
Met een brede glimlach op mijn gezicht
Hoor ik de stemmen in de verte : Uuuuu

DOOR JAMES BARLOW

Ze miste me

Fijne druppels over heel het land
Ik probeer de lichtjes te vangen
Maar alles lijkt nu zo ver weg
En de kou trekt in mijn traanbuizen
Ze gaat daar achter enkel glas
Zitten mopperen

DOOR JASPER RIKSEN

DE BOEKENCAST VAN...

Voor het boekenkastinterview zijn wij dit keer langs gegaan bij de oud-secretaris van bestuur XXX van Awater én oud-Spraakwater redactielid, Evelien Smit. Het blijkt meer een boekenstapelinterview dan een boekenkastinterview, aangezien ze nog maar kort in haar nieuwe kamer in Utrecht woont. Desalniettemin zijn er heel veel genres en boeken te vinden, genoeg om meer te weten te komen over Evelien.

**DOOR LINDA HOLLEMAN
EN JANNIKA
UITTENBOGAARD**

Onze eerste vraag aan Evelien is wat ze op dit moment leest. Dat is een boek voor de studie: *Ik heb altijd gelijk* van Willem Frederik Hermans. Ook leest ze het boek *Als de zon valt* van Stijn de Vries. Dat boek gaat over twee jongens die verliefd op elkaar worden. Sinds kort leest ze meer boeken die gaan over queerrelaties en ze wil ook meer boeken met soortgelijke thema's lezen, meestal vindt ze deze boeken namelijk wel 'cute'.

Tussen de boekenstapel ligt ook het favoriete boek van Evelien, namelijk *Zondagskind* van Judith Visser. Het gaat over een meisje dat autisme heeft in een tijd dat er nog niet veel bekend was rond autisme en niemand snapt waarom de hoofdpersoon zich gedraagt zoals ze zich gedraagt. 'Het is een autobiografisch boek, daar houd ik altijd wel van: als iets waargebeurd is of een beschrijving van iemands leven'. 'Daarnaast is het heel interessant om over autisme te lezen, omdat ik helemaal niet wist hoe het is voor iemand om autisme te hebben'. Er is ook een tweede deel van het boek, genaamd *Zondagsleven*. Het eerste deel gaat meer over de kindertijd en het tweede deel gaat over haar volwassen leven. Evelien is fan van Judith Visser: 'Ze is echt een goede schrijfster. Allebei de boeken zijn echt een aanrader, ook al zijn ze vrij dik.'

Er zijn weinig sporen meer te vinden in de boekenstapel van het genre dat Evelien als kind het liefste las. Haar smaak in boeken is enorm veranderd ten opzichte van vroeger. Vroeger las Evelien vooral jeugdthrillers: 'Ik vond thrillers echt fantastisch.' Nu leest ze liever geen thrillers meer, want die zijn een beetje te eng geworden. Dat de jeugdthriller haar favoriete genre was, blijkt ook uit het boek waaraan Evelien een speciale herinnering heeft. Evelien heeft namelijk een eigen boek geschreven en uitgegeven, als profielwerkstuk in de zesde klas. Dit was dan ook een jeugdthriller. 'Het is een heel standaard verhaal over iemand die dood is en dan gaan ze op onderzoek uit - wie heeft het gedaan? Ik ben er wel heel trots op, want het is echt uitgegeven; het ligt in de bibliotheek op Texel en je kan het online ook nog steeds bestellen'. Intussen zijn er meer dan tachtig exemplaren van haar boek verkocht, 'dus ja, ik vind dat wel cool eigenlijk.'

Evelien leest vooral veel verschillende genres en soorten boeken. De psychologische roman is nu haar favoriet. Het zijn vaak echte of waargebeurde verhalen, zonder dat het per se informatief wordt. Het gaat over iets dat je nog niet wist en daar meer over leert door het verhaal te lezen. Ook romans over liefde vindt ze vaak leuk om te lezen.

Of bijvoorbeeld het mooi vormgegeven boek *Diepdiepblauw* van Nikki Dekker is een van Eveliens favorieten die we op de boekenstapel vinden. Het is volgens Evelien een metaforisch en niet per se een lopend verhaal, en gaat over liefde en identiteit. 'Het is gewoon interessant, een beetje poëtisch en op meerdere manieren te lezen'.

Deze editie van de *Spraakwater* staat in het teken van de Dichterswijk in Utrecht. Wij vragen daarom aan Evelien of ze ook dichtbundels in haar boekenkast heeft staan. 'Ik heb een aantal bundels van Marieke Lucas Rijneveld, die boeken vind ik altijd erg leuk'. Ook *Poëzie in de chaos* van Britt Nelissen is een van haar favoriete dichtbundels. Daarnaast heeft Evelien een rijke collectie van wat vage dichtbundels van de kringloop, 'dan dacht ik vaak, oh dichtbundels die wil ik, maar dan heb ik ze nog nooit gelezen'. Daarnaast leest ze ook wel poëzie, 'af en toe, maar niet heel vaak'. 'Soms lees ik er eens in, dan sla ik meestal de bundel gewoon random ergens open en begin ik met lezen, in plaats van specifieke gedichten te zoeken'.

Ten slotte willen wij natuurlijk graag weten of Evelien een favoriete plek heeft om te lezen in Utrecht. De fijnste plek om een boek of bundel te lezen is haar eigen huis. 'Een cafétje is leuk om te zitten voor de 'main-charactervibes', maar dat doe ik eigenlijk nooit'. De leukste boekwinkel van Utrecht vindt ze boekhandel Bijleveld op het Janskerkhof. Vooral van de buitenkant is het een schattige winkel, en van binnen natuurlijk ook. En ze koopt graag boeken bij de kringloop. Wil je erachter komen welke boeken Evelien verder in haar kast heeft staan of welke leuke suggesties ze heeft? Spreek haar dan vooral aan!

Ik ben er wel heel trots op, want het is echt uitgegeven; het ligt in de bibliotheek op Texel en je kan het online ook nog steeds bestellen.

SPRAAKWATERVAL

Kila van der Starre

"ik dacht al was dat een tikfout, maar het was gewoon Afrikaans."

Eddy Ruys

"Wie er wie bemint, moet je niet aan een semanticus vragen, maar aan een psycholoog."

Eddy Ruys

"Op het eerste gezicht is deze benadering succesvol en je zou denken dat we met zijn allen naar het strand kunnen."

Tycho Maas

"Als we het hebben over visies is de NS niet Nederlands trots."

Eddy Ruys

"Jan loopt hard betekent niet dat Jan hard is."

HYBRIS

De wind streelt mijn wang. Mijn linkerhand omklemt het leer. Op mijn knokkel en tegen het hout aan rust de pijn. Drie vingers van mijn andere hand zijn achter de pees gehaakt, duim onder mijn kin. De pees raakt mijn neus. Langs de pijn kijk ik naar het doel. Adem in. Ontspan mijn schouders. Adem uit. Verdeel mijn gewicht gelijk over mijn voeten. Adem in. Vasthouden. Los. Tsjak.

De belangrijkste stap ben ik vergeten.

De lijntjes van het notitieboek staren even hard terug. Ik heb de moeite niet genomen om een potlood in mijn hand te nemen. Tevergeefs probeer ik de muziek te negeren. Als ik de pagina negentig graden draai, staan er geen onbereikbare horizonnen meer, maar strepen van regendruppels die op het raam hun weg naar beneden vinden. Tralies die mij de weg naar het papier blokkeren. Uitroeptekens zonder punt.

Nee, de belangrijkste stap heb ik overgeslagen.

Snaren van een instrument dat onbespeeld aan de muur hangt. Even optimistisch als altijd open ik de gordijnen, om met teleurstelling begroet te worden. In plaats van een helderblauwe lucht hangt er een grijs tapijt van wolken boven mijn hoofd. Zelfs de zon heeft zich van mij afgewend.

Ik zoek je overal.

Ik zijk op één knie neer om mijn losgeraakte veter te strikken. Een paar stappen van mij vandaan strijkt een zwarte vogel neer. Als ik vijf jaar jonger was, was ik stokstil blijven zitten, mijn ogen strak op de zijne gericht. Wanneer hij kraste zou ik fluisteren: "Ik versta je niet. Wat is jouw naam?" En als hij wegvloog zou ik hem uitzwaaien. Ik sta op, de vogel vliegt op van schrik. Ik kniel neer op mijn andere knie om ook van die voet de veters te strikken, omdat het instabiel voelt om één strak gestrikte schoen te dragen en één waarin mijn voet meer ruimte heeft. De vogel komt niet terug. De grond laat een natte plek op mijn knie achter.

Overal kom ik je tegen.

Het boek valt in mijn handen spontaan uit elkaar. De bladzijden dwarrelen naar de grond en ik kijk ze na. Iemand pakt een bladzijde op, kijkt mij vragend aan en ik knik. Houd maar. Neem maar mee. Mijn handen maken alles kapot. Het verhaal leeft in mijn hoofd voort. Mijn fantasie geeft er zelf een vervolg aan. Mensen stromen samen om de bladzijden op te rapen, allang vragen ze mijn toestemming niet meer, ze vechten om de meest begeerde passages. Een student met blauw geverfd haar verheft diens stem en draagt voor. Een beleefd applaus klinkt. Een meisje wordt op de schouders van haar ouder getild en leest hakkend voor. Telefoons steken de lucht in om het te filmen. Een tot vliegtuig gevouwen bladzijde schiet door de lucht, brengt anderen op ideeën. Pagina's worden verknipt, beschreven, verscheurd, aan elkaar geplakt. Om mijn voeten liggen nog steeds vellen papier verspreid, inmiddels tot pulp getrapt door onbekende schoenen. In mijn handen blijft de kaft achter.

Ik kan niet loslaten. De woorden waren nooit voor mij bedoeld, maar de omslag wil ik houden. Het is alles wat ik van je overheb.

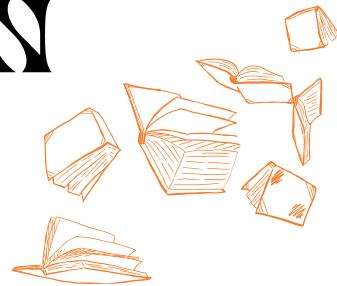
Ik heb te dicht bij de zon gevlogen.

Apollo heeft mijn pijn niet naar het doel gedragen. Ik dacht dat ik het ondertussen zelf wel kon. Sindsdien is alle kleur de wereld uit gesijpeld, is alle muziek stilgevallen, heeft elk woord niet méér diepte dan een spiegel die zijn reflexiviteit is verloren. Ik onderwerp mezelf aan de straf van de god van het boogschieten en de kunsten. Het kan me niet spijten. Ik heb nog altijd de naïeve hoop dat vogels terugpraten.

DOOR ARIN ALMEKINDERS

EEN VERSCHOLEN DICHTERES WAARGENOMEN

Onder een pseudoniem schrijven, boos worden als degene aan wie je een gedicht hebt geschreven het toch publiceert, je eigen gedichten in het vuur gooien of juist verbergen, maar toch onder aandrang publiceren, het overkwam Catharina Pietersdochter de Wilde, oftewel de dichteres Vrouwe C.P, allemaal.

Catharina is geboren in Woudrichem in 1688, in de maand dat stadhouder Willem de Derde de overtocht naar Groot-Brittannië maakte om de regering van zijn schoonvader Jakobus omver te werpen. Een dochter van de baljuw en dijkgraaf van Woudrichem Pieter de Wilde genaamd. Vandaar ook de tweede naam Pietersdochter. Catharina trouwde met Abraham Bakonier, die twee jaar eerder predikant in Utrecht was geworden. Haar verdere leven zou zich in en rond Utrecht afspelen.

In 1731 publiceerde Dirk Cloon, aan wie ze een gedicht had geschreven, buiten haar medeweten een gedicht van haar. Daar was ze ontzettend kwaad om. Dichten was haar 'stil bedrijf'. Zolang het van haar was, kon ze ermee doen wat ze wilde, zelfs verscheuren of verbranden. Nu las iedereen, zowel vrienden als vijanden, het. Dat schreef ze hem dan ook duidelijk in een briefgedicht:

"Een Brief, zo onbeschaafd, myn hand en penne ontsnapt,
Was ylings, over zee, naar 't Oosten heen gevaren,
Wierdt daar met Druk verêerd, dreef herwaarts door de baren,
En heeft myn stil bedrijf in 't openbaar beklapt.

Zo wordt myn schielykheid my vlug betaald gezet.
Thans helpt geen naberouw, geen scheuren, geen verbranden;
Het vliegt, van oost tot west, in vriends en vyands handen;"

Het blijkt ook later als ze onder aandrang van vrienden, waaronder de dichteres Sara Maria de Zon, een nicht van haar, toch uiteindelijk een bundel in 1747 laat publiceren. Niet onder haar eigen naam, maar onder C.P. Later als ze de heerlijkheid Alphen en Rietveld heeft gekocht, verandert dit in Vrouwe C.P.

Catharina schreef vooral ter ere van bijzondere gelegenheden zoals aan het einde van het tweede stadhouderloze tijdperk in 1747 en bij het sluiten van de Vrede van Aken in 1748. Maar ze liet zich ook flink inspireren door de fysicotheologie. Zo schreef ze bijvoorbeeld een gedicht naar aanleiding van haar waarneming van de passage van Mercurius voor de zon die ze om haar ogen te beschermen waarnam met groene glazen.

"... Toen'k, zonder krenking van het oog, op 't licht konde azen,
Beschermd voor nadeel door 't gebruik van groene glazen:
Merkurius by my met aandacht wel beschouwd,
Geleek een zwarte stip op 't blinkend zonnegoud.
Ontbreekt de tyd my niet, ik zal 'er my toe zetten,
In snipperuren op den aart dier bollen letten, ..."

Catharina's werk is vooral persoonlijk, vol enthousiasme, waardoor haar gedichten makkelijker gelezen kunnen worden dan veel andere gedichten uit dezelfde tijd. Daarom verdient haar werk het zeker om meer waargenomen en gewaardeerd te worden.

DOOR MARILENE FLIPSE

